

รายวิชาคณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค15101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ส่วนกลับของเศษส่วน

ผู้สอน ครูอาภาภรณ์ สุขสำราญ

ครูพงศธร รอดจินดา

ส่วนกลับของเศษส่วน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถหา
ส่วนกลับของเศษส่วน

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

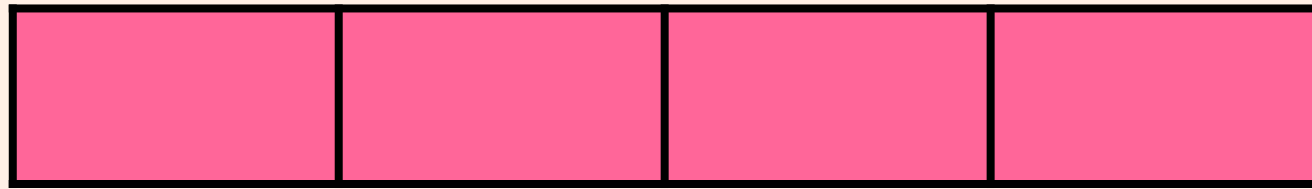

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด

1

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

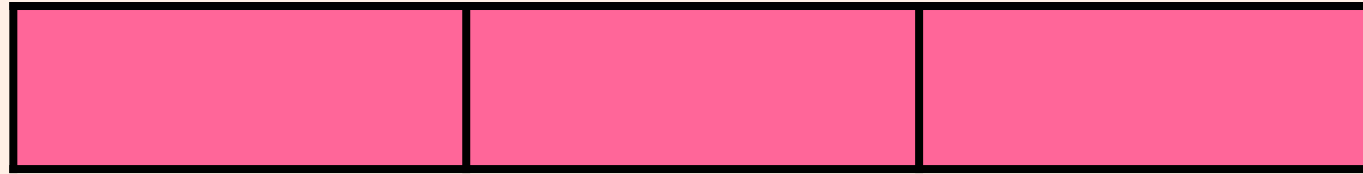

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด

$$\frac{4}{4}$$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

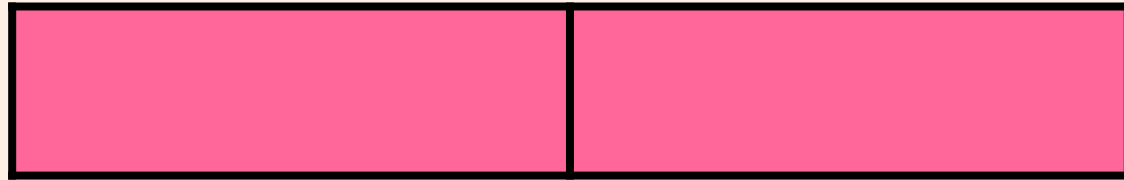

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด

$\frac{3}{3}$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด

$$\frac{2}{2}$$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด

$\frac{1}{1}$

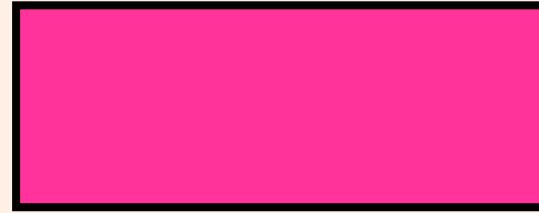
ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 1 โดยใช้ภาพ

$$\frac{4}{4} = \frac{3}{3} = \frac{2}{2} = \frac{1}{1} = 1$$

เศษส่วนที่ตัวเศษและตัวส่วนเป็นจำนวนนับ
ที่เท่ากันเป็นเศษส่วนที่เท่ากับ 1

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 2 โดยใช้ภาพ

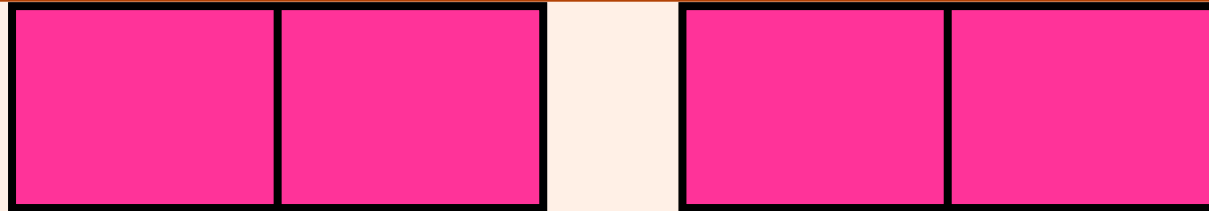

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด เพราะเหตุใด

$$\begin{aligned} 2 \text{ เพราะ } \frac{1}{1} + \frac{1}{1} &= \frac{1+1}{1} & \text{หรือ} & \frac{1}{1} + \frac{1}{1} = 2 \times \frac{1}{1} \\ &= \frac{2}{1} & & = \frac{2 \times 1}{1} \\ &= 2 & & = \frac{2}{1} = 2 \end{aligned}$$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 2 โดยใช้ภาพ

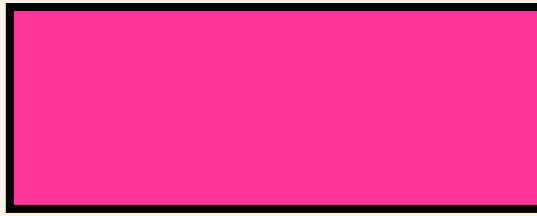
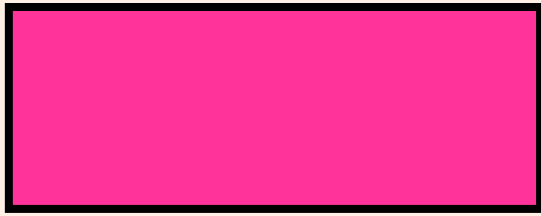

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด เพราะเหตุใด

$$\begin{aligned} 2 \text{ เพราะ } \frac{2}{2} + \frac{2}{2} &= \frac{2+2}{2} \text{ หรือ } \frac{2}{2} + \frac{2}{2} = 2 \times \frac{2}{2} \\ &= \frac{4}{2} && = \frac{2 \times 2}{2} \\ &= 2 && = \frac{4}{2} = 2 \end{aligned}$$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 3 โดยใช้ภาพ

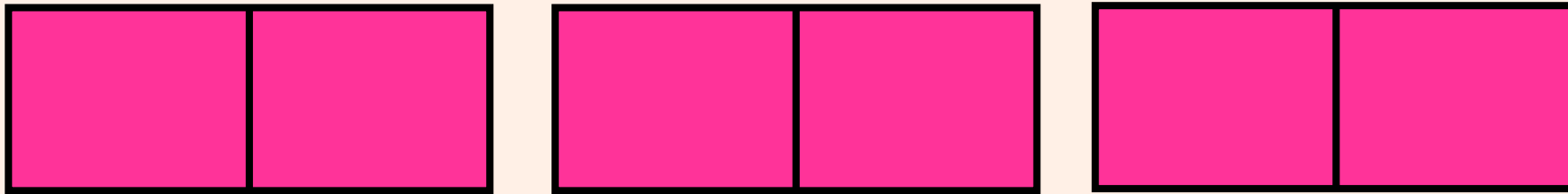

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด เพราะเหตุใด

$$\begin{aligned} 3 \text{ เพราะ } \frac{1}{1} + \frac{1}{1} + \frac{1}{1} &= \frac{1+1+1}{1} \text{ หรือ } \frac{1}{1} + \frac{1}{1} + \frac{1}{1} = 3 \times \frac{1}{1} \\ &= \frac{3}{1} & &= \frac{3 \times 1}{1} \\ &= 3 & &= \frac{3}{1} = 3 \end{aligned}$$

ทบทวนเศษส่วนที่เท่ากับ 3 โดยใช้ภาพ

ส่วนที่แรเงาแสดงจำนวนใด เพราะเหตุใด

$$\begin{aligned} 3 \text{ เพราะ } \frac{2}{2} + \frac{2}{2} + \frac{2}{2} &= \frac{2+2+2}{2} \quad \text{หรือ} \quad \frac{2}{2} + \frac{2}{2} + \frac{2}{2} = 3 \times \frac{2}{2} \\ &= \frac{6}{2} & &= \frac{3 \times 2}{2} \\ &= 3 & &= \frac{6}{2} = 3 \end{aligned}$$

- จำนวนทุกจำนวนสามารถเขียนใน
รูปเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็น 1 ได้ เช่น

$$\frac{1}{1}, \frac{2}{1}, \frac{3}{1}$$

- จำนวนทุกจำนวนสามารถเขียนใน
รูปเศษส่วนได้โดยที่ตัวส่วนหารตัวเศษ
ได้ลงตัวซึ่งผลหารได้เท่ากับจำนวนนั้น

พิจารณา

$$\frac{5}{7} \times \frac{7}{5}$$

$$\frac{5}{7} \times \frac{7}{5} = \frac{5 \times 7}{7 \times 5}$$

$$= \frac{35}{35}$$

$$= 1$$

พิจารณา

$$\frac{1}{9} \times 9$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{9} \times 9 &= \frac{1 \times 9}{9} \text{ หรือ } \frac{1}{9} \times 9 = \frac{1}{9} \times \frac{9}{1} \\ &= \frac{9}{9} &= \frac{1 \times 9}{9 \times 1} \\ &= 1 &= \frac{9}{9} \\ & &= 1 \end{aligned}$$

ผลคูณของ $\frac{5}{7} \times \frac{7}{5}$ และ $\frac{1}{9} \times 9 = \frac{1}{9} \times \frac{9}{1}$

- เศษส่วนสองจำนวนที่นำมาคูณกัน
ตัวเศษและตัวส่วนจะสลับกัน เมื่อนำมา
คูณกันผลคูณเป็น 1

- ส่วนกลับของเศษส่วนใด เป็นจำนวนที่ได้จากการสลับที่กันระหว่างตัวเศษกับตัวส่วนของเศษส่วนนั้น
- เศษส่วนใดคูณกับส่วนกลับของเศษส่วนนั้น ผลคูณจะเท่ากับ 1

1) ส่วนกลับของ $\frac{4}{5}$ คือจำนวนใด เพราะเหตุใด

ส่วนกลับของ $\frac{4}{5}$ คือ $\frac{5}{4}$

$$\begin{aligned} \text{เพราะ } \frac{4}{5} \times \frac{5}{4} &= \frac{4 \times 5}{5 \times 4} \\ &= \frac{20}{20} \\ &= 1 \end{aligned}$$

2) ส่วนกลับของ $\frac{5}{4}$ คือจำนวนใด เพราะเหตุใด

ส่วนกลับของ $\frac{5}{4}$ คือ $\frac{4}{5}$

เพราะ $\frac{5}{4} \times \frac{4}{5} = \frac{5 \times 4}{4 \times 5}$
 $= \frac{20}{20}$
 $= 1$

3) ส่วนกลับของ 10 คือจำนวนใด เพราะเหตุใด

ส่วนกลับของ 10 คือ $\frac{1}{10}$

$$\begin{aligned} \text{เพราะ } 10 \times \frac{1}{10} &= \frac{10 \times 1}{10} \\ &= \frac{10}{10} \\ &= 1 \end{aligned}$$

4) ส่วนกลับของ $\frac{1}{10}$ คือจำนวนใด เพราะเหตุใด

ส่วนกลับของ $\frac{1}{10}$ คือ $\frac{10}{1}$ ซึ่ง $\frac{10}{1} = 10$

$$\begin{aligned} \text{เพราะ } \frac{1}{10} \times 10 &= \frac{1 \times 10}{10} \\ &= \frac{10}{10} = 1 \end{aligned}$$

เศษส่วนใดคูณกับส่วนกลับ
ของเศษส่วนนั้น
ผลคูณจะเท่ากับ 1

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ให้นักเรียนหาเศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่เพราะเหตุใด
2. ให้นักเรียนตอบคำถามลงสมุด
3. ครูตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

1. นักเรียนหาเศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่เพราะเหตุใด

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

1) $\frac{3}{10}$ เป็นส่วนกลับของ $\frac{10}{3}$

หรือไม่ เพราะเหตุใด

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

2) $\frac{5}{8}$ เป็นส่วนกลับของ $\frac{5}{8}$
หรือไม่ เพราะเหตุใด

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

3) $\frac{5}{17}$ เป็นส่วนกลับของ $3\frac{2}{5}$

หรือไม่ เพราะเหตุใด

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

1) $\frac{3}{10}$ เป็นส่วนกลับของ $\frac{10}{3}$

หรือไม่ เพราะเหตุใด

$\frac{3}{10}$ เป็นส่วนกลับของ $\frac{10}{3}$

$$\begin{aligned} \text{เพราะ } \frac{3}{10} \times \frac{10}{3} &= \frac{3 \times 10}{10 \times 3} \\ &= \frac{30}{30} \\ &= 1 \end{aligned}$$

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

2) $\frac{5}{8}$ เป็นส่วนกลับของ $\frac{5}{8}$
หรือไม่ เพราะเหตุใด

$\frac{5}{8}$ ไม่เป็นส่วนกลับของ $\frac{5}{8}$

เพราะ $\frac{5}{8} \times \frac{5}{8} = \frac{5 \times 5}{8 \times 8}$
 $= \frac{25}{64}$

$\frac{25}{64}$ ไม่เท่ากับ 1

เศษส่วน 2 จำนวนที่กำหนดให้เป็นส่วนกลับกันหรือไม่
เพราะเหตุใด

3) $\frac{5}{17}$ เป็นส่วนกลับของ $3\frac{2}{5}$ $\frac{17}{5}$

หรือไม่ เพราะเหตุใด

$\frac{5}{17}$ เป็นส่วนกลับของ $3\frac{2}{5}$ เพราะ

$$3\frac{2}{5} \times \frac{5}{17} = \frac{17}{5} \times \frac{5}{17}$$

$$= \frac{17 \times 5}{5 \times 17}$$

$$= \frac{85}{85} = 1$$

แบบฝึกหัด 1.16

1

เติมคำตอบ

1) ส่วนกลับของ $\frac{5}{7}$ คือ .....

2) ส่วนกลับของ 19 คือ .....

3) ส่วนกลับของ $\frac{1}{11}$ คือ .....

4) ส่วนกลับของ $\frac{23}{12}$ คือ .....

5) ส่วนกลับของ $\frac{4}{10}$ คือ .....

6) ส่วนกลับของ 50 คือ

.....

7) ส่วนกลับของ $\frac{25}{12}$ คือ

.....

8) ส่วนกลับของ $\frac{1}{27}$ คือ

.....

9) ส่วนกลับของ $2\frac{4}{5}$ คือ

.....

10) ส่วนกลับของ $4\frac{1}{10}$ คือ

.....

2 เติมตัวเลขลงใน

$$1) \quad \frac{3}{5} \times \frac{\square}{\square} = \frac{\square}{15} = 1$$

$$3) \quad 4 \times \frac{\square}{\square} = \frac{\square}{\square} = 1$$

$$5) \quad \frac{\square}{7} \times \frac{\square}{8} = \frac{\square}{\square} = 1$$

$$2) \quad \frac{\square}{\square} \times \frac{9}{5} = \frac{\square}{\square} = 1$$

$$4) \quad \square \times \frac{1}{25} = \frac{\square}{\square} = 1$$

$$6) \quad \frac{13}{\square} \times \frac{\square}{\square} = \frac{\square}{\square} = 1$$

สรุปบทเรียน

ส่วนกลับของเศษส่วน

- เศษส่วน 2 จำนวนที่คูณกันได้ผลคูณเป็น 1
- เศษส่วนใดคูณกับส่วนกลับของเศษส่วนนั้นผลคูณจะเท่ากับ 1

บทเรียนครั้งต่อไป

การหารจำนวนนับด้วยเศษส่วน

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. กระดาษรูปวงกลมที่มีขนาดเท่ากัน กลุ่มละ 12 แผ่น
2. กรรไกร
3. แบบฝึกหัด 1.17

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

